

Piemērs skolēnu mācību snieguma vērtēšanas kārtībai vispārizglītojošā izglītības iestādē

Piemērs skolēnu mācību snieguma vērtēšanas kārtībai vispārizglītojošā izglītības iestādē

Piemērs nolikumam, ieviešot grozījumus Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumos Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem" un 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem".

Piemērs nolikumam izstrādāts Eiropas Sociālā fonda projektā "Kompetenču pieeja mācību saturā" (turpmāk – Projekts).

Piemēra sagatavošanā piedalījās **Rasa Dirvēna, Santa Kazaka, Pāvels Pestovs un Anita Skrastiņa.**

ANOTĀCIJA

Šī izglītības iestādes iekšējā normatīvā dokumenta piemēra mērķauditorija ir vispārizglītojošo skolu vadība.

Piemērs izmantojams, veidojot konkrētās izglītības iestādes skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību, kas atbilstu Ministru kabineta 6.09.2022. noteikumiem Nr. 549 "Grozījumi Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumos Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem"" (stāties spēkā 1.09.2024.) un Ministru kabineta 6.09.2022. noteikumiem Nr. 550 "Grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem"" (stāties spēkā 1.09.2024.).

Dokumenta piemērā ar dzeltenu iekrāsojumu atzīmēts viens no konkrētā punkta iespējamajiem variantiem, par kuru savā izglītības iestādē diskutēt un vienoties vai kas izglītības iestādēm ir atšķirīgs.

Šīs kārtības 2. pielikumā, mainoties Ministru kabineta noteikumiem, paredzētas izmaiņas, kas noteiks citus nosacījumus 1 balles iegūšanai.

26. un 27. punktu izmanto, ja izglītības iestāde papildus mācību snieguma vērtējumiem lemj atspoguļot vērtējumos (piemēram, snieguma līmeņa aprakstos) arī skolēna mācīšanās ieradumus un attieksmi.

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Skolēnu mācību snieguma vērtēšanas kārtība

Izdoti saskaņā ar Vispārējās izglītības likuma 10. panta trešās daļas 2. punktu, Ministru kabineta 27.11.2018. noteikumu Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem" 15. punktu un 11. pielikuma 19. punktu, Ministru kabineta 3.09.2019. noteikumu Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem" 20. punktu un 11. pielikuma 16. punktu, izglītības iestādes nolikuma ... punktu.

I. Vispārīgie jautājumi

1. Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība (turpmāk – vērtēšanas kārtība) izglītības iestādē (turpmāk – skolā) nosaka, kā tiek īstenota summatīvā, diagnosticējošā un formatīvā vērtēšana un skolas dokumentos atspoguļoti skolēnu mācīšanās rezultāti.
2. Vērtēšanas kārtība nosaka vienotus skolēnu mācīšanās vērtēšanas pamatprincipus skolā un veicina par tiem skolēnu un pedagogu izpratni.
3. Ar vērtēšanas kārtību klašu audzinātāji iepazīstina skolēnus katra mācību gada sākumā. Skolēns skolas sagatavotā veidlapā ar parakstu apliecina, ka ir iepazinies ar vērtēšanas kārtību.
4. Skola nepilngadīgu skolēnu likumiskos pārstāvjus (turpmāk – vecākus) ar vērtēšanas kārtību iepazīstina katra mācību gada sākumā, elektroniski nosūtot to skolvadības sistēmā (turpmāk – E-klasē). Vērtēšanas kārtība pieejama arī skolas mājas lapā.

II. Mācību snieguma vērtēšanas plānošana

5. Skola plāno un īsteno valsts pamatzglītības un valsts vispārējās vidējās izglītības standartā noteiktos mācību snieguma vērtēšanas veidus:
 - 5.1. formatīvā vērtēšana, kas ir ikdienas mācību procesa sastāvdaļa un nodrošina skolēnam un pedagogam atgriezenisko saiti par skolēna tā brīža sniegumu pret plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem;
 - 5.2. diagnosticējošā vērtēšana, lai noteiktu skolēna mācīšanās vajadzības un sniegtu skolēnam papildu atbalstu, plānotu un uzlabotu mācīšanu;
 - 5.3. summatīvā vērtēšana, ko organizē mācīšanās posma nobeigumā (piemēram, temata, mācību gada, izglītības pakāpes noslēgumā), lai novērtētu un dokumentētu skolēna mācīšanās rezultātu.
6. Pedagogi, sadarbojoties mācību priekšmeta vai mācību jomas grupās, mācību gada sākumā izstrādā summatīvo vērtēšanas darbu plānu atbilstoši mācību priekšmeta (kursa) satura specifikai, fiksējot to kopējā skolas plānošanas dokumentā.
7. Līdz 10. septembrim skolēniem un vecākiem E-klasē tiek nosūtīts visu mācību priekšmetu (kursu) vērtēšanas plāns, kas ietver summatīvās vērtēšanas darbu skaitu, tematu, katram darbam piešķirto svaru.
8. Katra mācību gada sākumā mācību priekšmeta (kursa) pedagogs iepazīstina skolēnus ar attiecīgā mācību priekšmeta (kursa) vērtēšanas plānu, kas ietver summatīvās vērtēšanas darbu skaitu, katram darbam piešķirto svaru un mācību gada un mācību priekšmeta (kursa) vērtējumu iegūšanas nosacījumus.

Piemēram:

8.1. Vērtējumu mācību priekšmetā (kursā) var iegūt, ja iegūti vērtējumi visos plānotajos summatīvās vērtēšanas darbos.

8.2. Vērtējumu mācību priekšmetā (kursā) iegūst, aprēķinot temata nobeiguma pārbaudes darbu vidējo vērtējumu. Ja vidējais vērtējums aiz komata ir vismaz 0,7, tad vērtējumu noapaļo ar uzviju.

9. **Summatīvo vērtējumu skaits mācību priekšmetā (kursā) atbilst tematu skaitam.**
10. Skolēnam dienā tiek plānots ne vairāk kā viens temata nobeiguma vērtēšanas darbs. Darbu norises laiku pedagogs fiksē **E-klases** pārbaudes darbu plānotajā mācību gada sākumā, koriģē (ja nepieciešams) **ne vēlāk kā nedēļu pirms** darba norises, atzīmējot to plānotajā un informējot skolēnus.
11. Pedagogs skolēna pēdējam kombinētajam nobeiguma vērtēšanas darbam piešķir **70 % svāra** attiecībā pret mācību gadā iegūto vērtējumu. Gadījumos, kad skolēns kombinētajā nobeiguma vērtēšanas darbā ir ieguvis zemāku vērtējumu, tiek atstāts iepriekš saņemtais mācību gada vērtējums.
12. Pirms katra temata nobeiguma vērtēšanas darba mācību priekšmeta (kursa) pedagogs informē skolēnu par plānoto sasniedzamo rezultātu un vērtēšanas kritērijiem.
13. Mācību priekšmeta (kursa) pedagogs pielāgo mācību snieguma vērtēšanu skolēnu dažādajām mācīšanās vajadzībām, piemēram, laika dalījumam un ilgumam, videi, skolēna snieguma demonstrēšanas veidam, piekļuvei vērtēšanas darbam.

III. Mācību snieguma vērtējumu atspoguļošana un vērtēšanas organizēšana

14. Vērtējums atspoguļo skolēna sniegumu vērtēšanas brīdī attiecībā pret konkrētiem sasniedzamajiem rezultātiem (zināšanas, izpratne, prasmes mācību jomā, caurviju prasmes), ikviena skolēna sniegumam piemērojot līdzvērtīgus nosacījumus un vienādus kritērijus.
15. Formatīvie vērtējumi par būtiskiem skolēniem sasniedzamajiem rezultātiem katra temata ietvaros tiek fiksēti **E-klasē**. Tos pedagogi izmanto, plānojot mācīšanu, savukārt skolēni, plānojot savu mācīšanos. Formatīvie vērtējumi neietekmē vērtējumu mācību gada beigās.
16. Pedagoga noteiktie temata nobeiguma vērtēšanas darbi ir obligāti, izņemot vērtēšanas kārtības 25. punktā noteikto gadījumu. Ja skolēns nepiedalās temata nobeiguma darbā, pedagogs **E-klasē** fiksē gan skolēna mācību priekšmeta (kursa) stundas kavējumu ("n"), gan obligāti veicamā temata nobeiguma darba neizpildi ("nv").
17. Skolēnu saņemtos formatīvos vērtējumus atspoguļo **procentos / iegūtajos punktos pret maksimāli iespējamo (skola izvēlas vienu no variantiem un nodrošina vienotu pieeju skolas līmenī)**.
18. Summatīvajā vērtēšanā 1.–3. klasēs vērtējumu izsaka apguves līmeņos: sācis apgūt (E-klasē apzīmē ar burtu "S"), turpina apgūt (E-klasē apzīmē ar burtu "T"), apguvis (E-klasē apzīmē ar burtu "A"), apguvis padziļināti (E-klasē apzīmē ar burtu "P"), izmantojot vienotas vērtēšanas kritēriju grupas (skat. 1. pielikumu).
19. Summatīvajā vērtēšanā 4.–12. klasēs vērtējumu izsaka ballēs (10 – "izcili", 9 – "teicami", 8 – "ļoti labi", 7 – "labi", 6 – "gandrīz labi", 5 – "viduvēji", 4 – "gandrīz viduvēji", 3 – "vāji", 2 – "ļoti vāji", 1 – "ļoti, ļoti vāji"), izmantojot vienotas vērtēšanas kritēriju grupas (skat. 2. pielikumu).
20. Pedagogs jebkurā temata nobeiguma vērtēšanas darbā nodrošina skolēnam iespēju demonstrēt sniegumu visos apguves līmeņos 1.–3. klasēs un atbilstoši jebkuram vērtējumam 10 ballu skalā 4.–12. klasēs.
21. Apzīmējumu "nv" (nav vērtējuma) mācību snieguma vērtēšanā pedagogs lieto, ja skolēns:
 - 21.1. nav piedalījies mācību stundā, kurā tika kārtots pedagoga noteiktais obligātais temata nobeiguma darbs, kurš skolēnam bija jāizpilda (apzīmējums – "n/nv");
 - 21.2. noteiktajā laikā nav iesniedzis temata nobeiguma darbu;
 - 21.3. temata nobeiguma darbu nav veicis patstāvīgi, piemēram, ir iesniedzis cita autora darbu vai tā daļu (plaģiātu);
 - 21.4. temata nobeiguma darbā ir izmantojis cilvēka cieņu aizskarošu saturu vai izteikumus.
22. Ja skolēns summatīvajā pārbaudes darbā nav ieguvis vērtējumu, pedagogs nosaka darba veikšanas termiņu **divu nedēļu** laikā kopš temata nobeiguma darba norises vai skolēna atgriešanās skolā.
23. Ja skolēns attaisnojošu iemeslu dēļ ir kavējis vairākus temata nobeiguma pārbaudes darbus priekšmetā (kursā), pedagogs, saskaņojot ar skolas direktora vietnieku, var veidot kombinētu pārbaudes darbu par vairākiem tematiem, pielāgojot šī darba svaru mācību priekšmetā (kursā).

24. Ja līdz mācību gada noslēgumam nav iegūts vērtējums kādā no mācību priekšmeta (kursa) temata nobeiguma pārbaudes darbiem, skolēns nesaņem vērtējumu gadā vai galīgo vērtējumu mācību priekšmeta kursā.
25. Pedagoģis var izmantot iegūtos mācīšanās pierādījumus un atbrīvot skolēnu no temata nobeiguma darba vai darba daļas izpildes sakarā ar skolēna piedalīšanos ārpuskolas pasākumos, kas saistīti ar konkrēto mācību priekšmetu (kursu) un atspoguļo pierādījumus par mācību priekšmetā (kursā) paredzēto sasniedzamo rezultātu apguvi.
26. Pedagoģi papildus mācību snieguma vērtēšanai atspoguļo skolēna mācīšanās ieradumus un attieksmi, fiksējot vērtējumus E-klasē. Šie vērtējumi neietekmē mācību snieguma vērtējumu mācību priekšmetā (kursā).

Piemērs, ja skola pieņem lēmumu vērtēt ieradumus/attieksmi:

27. Skolas prioritāte ir skolēnu sociālo un mācīšanās prasmju attīstīšana, tāpēc ir pieņemts lēmums papildus sniegumam mācību priekšmetos (kursos) vērtēt pedagoga izvirzīto noteikumu mācību procesam un skolas iekšējās kārtības noteikumu ievērošanu.

27.1. Sasniedzamie rezultāti skolas noteiktajās prioritārajās prasmēs atspoguļoti 3. pielikumā.

27.2. Skolēnu konkrētās mācīšanās un sociālās prasmes tiek vērtētas, izmantojot apguves līmeņus (skat. 3. pielikumu).

IV. Mācību snieguma vērtējumu paziņošana

28. Ierakstus par mācību stundu un mājas darbu E-klases žurnālā pedagoģi veic par katru dienu līdz plkst. 17.00, skolēnu saņemtos formatīvos vērtējumus fiksē ne vēlāk kā triju darba dienu laikā, bet summatīvos vērtējumus – ne vēlāk kā septiņas darba dienas pēc temata nobeiguma darba iesniegšanas.
29. Mācību priekšmeta (kursa) temata nobeiguma pārbaudes darbi tiek analizēti un saglabāti pie pedagoga līdz mācību gada beigām. Pēc pilngadīga skolēna vai vecāka lūguma pedagoģis nodrošina viņam iespēju iepazīties ar attiecīgā skolēna veikto temata nobeiguma pārbaudes darbu.

V. Mācību snieguma vērtējumu pārskatīšana

30. Ja radušās nesaskaņas par skolēna vērtējumu mācību priekšmetā temata noslēgumā, pēc vecāku vai pilngadīga skolēna rakstiska pieprasījuma skolas direktors pieņem lēmumu par vērtējuma apstiprināšanu vai pārskatīšanu.
31. Ja mācību gada noslēgumā vērtējums mācību priekšmetā (kursā) izšķiras vienas balles robežās, pedagoģis piedāvā skolēnam iespēju demonstrēt sniegumu, veicot kombinētu pārbaudes darbu. Par pārbaudes darba laiku informē skolēnu ne vēlāk kā piecas dienas pirms darba norises.
32. Ja mācību gada noslēgumā, skolēns izsaka vēlēšanos uzlabot vērtējumu, pedagoģis piedāvā kombinētu pārbaudes darbu, kas ietver būtiskāko mācību gada sasniedzamo rezultātu pārbaudi mācību priekšmetā (kursā). Šajā darbā iegūtā vērtējuma svars ir 70 % pret iepriekš iegūto vērtējumu gadā.
33. Ja mācību gada noslēgumā skolēns vērtējumu vēlas uzlabot vispārējās vidējās izglītības kursā, kurš turpinās arī nākamajā gadā, pedagoģis piedāvā kombinētu darbu, kurā skolēnam ir iespēja uzlabot vērtējumu vienā vai vairākos temata nobeiguma pārbaudes darbos. Šajā darbā iegūtā vērtējuma svars ir 70 % pret iepriekš iegūto vērtējumu konkrētajā temata nobeiguma pārbaudes darbā.

VI. Noslēguma jautājumi

34. Atzīt par spēku zaudējušu ...
35. Vērtēšanas kārtība stājas spēkā 2023. gada 1. septembrī.
36. Grozījumus vērtēšanas kārtībā izdara, pamatojoties uz izmaiņām normatīvajos aktos vai skolas pedagoģiskās padomes lēmumu.

1. pielikums

Snieguma līmeņu apraksts 1.–3. klašu skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanai

	Kritērijs	Sācis apgūt (S)	Turpina apgūt (T)	Apguvis (A)	Apguvis padziļināti (P)
1.	Demonstrēto zināšanu, izpratnes, pamatprasmju mācību jomā, caurviju prasmju apjoms un kvalitāte	Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā un caurviju prasmes) liecina, ka ir uzsākta plānotā sasniedzamā rezultāta apguve.	Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā un caurviju prasmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts daļēji un tas nav noturīgs.	Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā un caurviju prasmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts pilnībā un tas ir noturīgs.	Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā un caurviju prasmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts padziļināti un tas ir noturīgs.
2.	Atbalsta nepieciešamība	Skolēnam nepieciešams atbalsts un regulāri pedagoga apstiprinājumi uzdevuma izpildei.	Skolēnam dažkārt nepieciešams pamudinājums, lai sekotu uzdevuma izpildei.	Skolēns uzdevumu izpilda patstāvīgi.	Skolēns uzdevumu izpilda patstāvīgi, spēj pamatot atbilstošās stratēģijas izvēli.
3.	Spēja lietot apgūto tipveida vai nepazīstamā situācijā	Skolēns demonstrē sniegumu ar pedagoga atbalstu zināmā tipveida situācijā.	Skolēns demonstrē sniegumu pārsvarā patstāvīgi tipveida situācijā, atsevišķā gadījumā – arī mazāk zināmā situācijā, ja nepieciešams, izmanto atbalsta materiālus.	Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā situācijā.	Skolēns demonstrē sniegumu zināmā tipveida situācijā, nepazīstamā situācijā un starpdisciplinārā situācijā.

2. pielikums

Snieguma līmeņu apraksts 4.–12. klašu skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanai

1.	Snieguma līmenis	Sācis apgūt		Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
2.	Balles	1–2	3–4	5–6	7–8	9–10
3.	Apguves procenti	0–20 %	21–40 %	41–66 %	67–86 %	87–100 %
4.	Kritēriji					
4.1	Demonstrēto zināšanu, izpratnes, prasmju mācību jomā un caurviju prasmju apjoms un kvalitāte	Skolēns, demonstrējot sniegumu, izmanto vienu atbilstošu ideju vai prasmi situācijā, kurā ir šaurs disciplinārs / mācību jomas konteksts.		Skolēns, demonstrējot sniegumu, izmanto vairākas savstarpēji nesaistītas idejas vai prasmes šaurā disciplinārā / mācību jomas kontekstā.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, kurā izmanto vairākas idejas vai prasmes, veido savstarpējas sakarības disciplinārā / mācību jomas kontekstā.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, kurā izmanto vairākas atbilstošas idejas vai prasmes no dažādām disciplinām / mācību jomām, veido savstarpējas sakarības un vispārīna.
4.2	Atbalsta nepieciešamība	Skolēns, demonstrējot sniegumu, lieto doto vai jau zināmu paņēmieni ar pieejamo atbalstu.		Skolēns, demonstrējot sniegumu, patstāvīgi lieto zināmu paņēmieni.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, izvēlas un patstāvīgi lieto atbilstošu paņēmieni vai pierakstu.	Skolēns, demonstrējot sniegumu, izvēlas un patstāvīgi lieto atbilstošu paņēmieni un, ja nepieciešams, pielāgo to.
4.3	Spēja lietot apgūto tipveida un nepazīstamā situācijā	Skolēns demonstrē sniegumu zināmā tipveida situācijā.		Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan mazāk zināmā situācijā.	Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā situācijā.	Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā, gan starpdisciplinārā situācijā.

3. pielikums

	Apguves līmeņi			
Norādījumu ievērošana	4	3	2	1
Sasniedzamais rezultāts: skolēns pievērš uzmanību pedagogam, kad tiek skaidroti uzdevuma vai aktivitātes noteikumi, darbojas pēc tiem.	Skolēns darbojas atbilstoši noteikumiem bez atgādināšanas vai mudināšanas.	Skolēns pievērš uzmanību noteikumiem un darba procesam, kad par to atgādina, mudina to darīt.	Skolēns pievērš uzmanību noteikumiem un mācību procesam tikai tad, kad to pieprasa.	Skolēns atsakās pildīt noteikumus un iesaistīties mācību procesā.
Sabiedrības normu ievērošana	4	3	2	1
Sasniedzamais rezultāts: skolēns ievēro skolas noteikumus, izturas pret visiem ar cieņu.	Skolēns konsekventi ievēro skolas noteikumus, atbilstoši uzvedas un pielieto atbilstošas sociālās prasmes bez uzaicinājuma.	Skolēns ievēro skolas noteikumus, atbilstoši uzvedas un pielieto atbilstošas sociālās prasmes, kad tas tiek prasīts.	Skolēns ievēro skolas noteikumus, atbilstoši uzvedas un pielieto atbilstošas sociālās prasmes tikai tad, kad to no viņa pieprasa.	Skolēns atsakās ievērot skolas noteikumus, atbilstoši uzvesties un izmantot atbilstošas sociālās prasmes.